

Být krásní, aby na nás mohl Bůh shlédnout se zalíbením

*(Hejnice, kostel Panny Marie, 800 let poutního místa, poutní mše svatá, 2. 7. 2011
10.30 hodin)*

Milí poutníci, domácí, rodáci i přespolní,

prožíváme dnes slavnou pouť. Letos si město Hejnice připomíná 800 let své existence. Toto výročí se odvíjí od data vzniku poutního místa. Právě v roce 1211 byla na místě, kde se nyní nacházíme v tomto velkolepém kostele, postavena kaplička, do níž byla uložena dřevěná soška Panny Marie, která před tím spočívala v duté lípě.

Vše se tedy začíná u nenápadné sošky Panny Marie, kterou koupil jeden obyčejný řemeslník v Žitavě. Je tomu stejně jako u mnoha jiných velikých skutečností. Nevznikají na základě nějakého velkolepého projektu, ale rostou z malých začátků.

Stejně tomu bylo i v životě Panny Marie. Když o ní čteme ty nemnohé zprávy v evangeliích, vidíme, jak její osoba roste. Z obyčejné ženy, která se prohlásí za služebnici, vyroste královna. Tento pohyb můžeme pozorovat i v mnohých mariánských modlitbách. V modlitbě růžence například začínáme u zvěstování, kde Maria označuje sama sebe za služebnici, a končíme tajemstvím, v němž rozjímáme o tom, že Panna Maria byla v nebi korunována.

Matka Boží, tak jak ji ctíme zde v Hejnicích, má titul Mater formosa, což znamená spanilá, sličná Matka. Když Pannu Marii takto oslovujeme, musíme se nad tímto titulem pozastavit a popřemýšlet.

Krása k ženě patří. Asi co je svět světem, vždy se člověk rád otočil za hezkou ženou. Ale co je to vlastně krása? A jak můžeme Pannu Marii vzývat jako krásnou Matku, když nevíme, jak vypadala? Odpověď nám může dát právě umění, které s krásou pracuje. Nevím o tom, že by někdo chtěl zobrazit Pannu Marii jako ošklivou ženu. V gotickém umění se setkáváme s krásnými madonami, mariánské obrazy od antického po moderní umění vždy představovaly ideál ženské krásy.

Co činí krásu krásou? Tato otázka je jistě hodna filosofické odpovědi. Je zajímavé, že když se ve starověku vytvářel řecký překlad Bible, vyjádřil pisatel kvalitu díla stvoření slovem, které v řečtině označuje krásu, ačkoli v hebrejském textu se mluví o stvoření, že bylo dobré. Každopádně vidíme Boha, že se na stvořený svět dívá se zalíbením, takže v tomto případě dobrý znamená současně krásný. Pokud tuto myšlenku zobecníme, potom můžeme bez ostychu říci, že to, co je dobré, je také krásné.

Jistě potěší každého člověka, když o něm řekneme, že je dobrý. Krása tedy není především záležitost nějakého módního trendu nebo osobního pocitu, ale podstatnou součástí krásy je vnitřní kvalita člověka, tedy to, že je dobrý. Krásný člověk je dobrý člověk ve smyslu stvoření, tedy takový, jaký byl zamýšlen Bohem.

A v Písmu svatém se dočteme, jaký je ten Boží záměr s člověkem: *Bud'te svatí, jako já jsem svatý (Lv 11,44).*

Panna Maria byla ve svém životě prosta jakéhokoli hříchu. Z Boží milosti i vlastní snahy se stala pravou Evou, jak ji Bůh zamýšlel. Proto církev zpívá: *Celá krásná jsi, Maria, poskvrny není na tobě.*

Vzýváme-li tedy Pannu Marii v Hejnicích jako Mater formosa, krásnou, sličnou, spanilou Matku, činíme tak právem, protože ona je skutečně nejkrásnější ze všech žen, které kdy žily. Nevím, jestli by se umístila v nějakých soutěžích krásy podle našich měřítek, ale před Bohem zcela jistě obstála a vyhrála.

Maria byla takovou, jak ji poznáváme také proto, abychom ji následovali. Je přímluvkyní a pomocnicí, ale také vzorem. I my máme šanci být krásní, a dokonce máme povinnost o krásu usilovat. Tak jako Bůh spočinul na stvoření pohledem plným zalíbení, tak by měl i na nás pohlédnout s potěšením. Ať tlustí či hubení, budeme krásní, pokud budeme žít podle Božího plánu – totiž dobře a směrem ke svatosti.

Hejnice nejsou jediné poutní místo v naší vlasti. Těch poutních míst – malých či velkých, významných či méně významných – jsou desítky, možná stovky. Každé poutní místo má svou krásu a půvab. Můžeme hovořit o jakési topografii poutních míst. Tato místa vznikala na místech, kde – jak se zdá – jakoby Bůh člověka „lépe slyšel“, na místech, odkud se k Bohu „dobře volá“. Tato pestrost a hojnost poutních míst ukazuje na skutečnost, že naše země je země Bohem požehnaná a milovaná. My máme sklon vidět spíše to nepovedené, bolí nás nejružnější rány minulosti i současnosti, naříkáme. Ale skutečnost je jiná, mnohem optimističtější. Tolik poutních míst, kostelů, kapliček, soch a křížků poukazuje na skutečnost, že Bůh má o naši zemi zájem, že nás, její obyvatele dobře slyší a vyslyší, když k němu voláme. Krása, kterou naši předkové vytvořili prakticky na každém kroku, je jakousi zkamenělou modlitbou a zároveň důkazem vyslyšení této modlitby.

Poutní místa nejsou vyňata z běžného života lidí. Proto tak rádi chodíme na pouť. Na poutním místě můžeme svěřit starosti našeho života Bohu, Panně Marii nebo patronu toho místa, na poutním místě dostáváme inspiraci a posilu pro náš další všední život. Historie poutních míst odrážejí dějiny. Na Hejnicích to vidíme zvláště výrazně. Středověk, zmatky husitské a pohusitské doby, střídání patronů v době reformace, chaos třicetileté války, obnovu života v období baroka. Hejnicím se nevyhnulo ani pohnuté 20. století: Česko-německé národnostní konflikty, vyhnání německy mluvících Čechů, devastace hrůzovlády komunismu.

Je proto příznačné, že právě Hejnice se staly sídlem Mezinárodního centra duchovní obnovy, místa smíření mezi národy, místa smíření současnosti s minulostí, místa znovunavázání dávných vazeb, místa obnovy oné vnitřní krásy, o níž jsem mluvil v souvislosti s titulem Mater formosa. Nelze tu v tomto okamžiku nezmínit jméno letos zesnulého P. Miloše Rabana, duchovního otce této obnovy Hejnic coby poutního místa. Poutního místa ne jako nějakého muzejního exponátu, ale jako místa setkání, povzbuzení, pomoci, smíření

s Bohem i bližním. Naší povinností je kráčet v jeho šlépějích i v duchu osmisetleté tradice poutního místa Hejnice. Proto musíme být prosti všeho toho, co mezi nás klade překážky a stále usilovat o vzájemné odpuštění, usmíření, pokoj a přátelství.

Máme šanci toto uskutečnit? Jsem přesvědčen, že určitě ano. Vlastními silami to nepůjde. Máme však vydatnou pomoc. K našemu lidskému namáhání je vždy k dispozici Boží požehnání. A potom je tu přímluva Panny Marie, tolikrát na tomto místě zakoušená a osvědčená.

A tak uzavřeme naše přemýšlení modlitbou: Mater formosa, krásná, sličná Matko, inspiruj nás svým příkladem a pomoz nám svou přímluvou, abychom se i my stávali krásnými, takovými, aby na nás Bůh mohl hledět se zalíbením. Ora pro nobis!

P. Stanislav Příbyl, generální vikář